

TEN GELEIDE

Het bestuur is langzamerhand weer op sterkte. Het streven is om minimaal vijf leden in het bestuur te hebben. Met de komst van de heer Jaap Koning als voorzitter zitten we nu op vier en een gesprek met nog een kandidaat- bestuurslid is al geweest. Bij de gesprekken kwam natuurlijk ook de taakverdeling aan de orde. En daarbij speelde ook een rol dat we al lang op zoek zijn naar iemand die de taak van verhuurcoördinator op zich wil nemen. Helaas heeft zich nog niemand daarvoor aangemeld.

Dat zich in de Westerkerk een unieke boekenverzameling (de 'Librije') bevindt, is wel bekend. Promovenda drs. Daphne Wouts doet onderzoek naar die boeken en deed in het archief van de Hervormde Gemeente Enkhuizen een bijzondere vondst. Zo werd er weer een stukje informatie toegevoegd aan dit culturele erfgoed.

Onze vrijwilliger Cees Groot is al heel lang bezig de inhoud van alle 'begraafboeken' te digitaliseren. Hij volgde er zelfs een cursus voor om die oude handschriften te ontcijferen. Het is nagenoeg klaar. Het opzoeken wie eigenaar van een graf was of wie er in dat graf zijn begraven, is nu een stuk eenvoudiger geworden.

De expositie over 'Bekende Enkhuizers in de Gouden Eeuw' trok veel belangstelling van de bezoekers. De werkgroep die die informatie en afbeeldingen bij elkaar heeft weten te krijgen kan terugzien op een geslaagde expositie.

We merken dat de sponsoractie voor het nieuwe orgel meer gaat leven. Via de nieuwe website komen bijdragen binnen voor het Orgelfonds. Er worden 'Orgeldiners;' georganiseerd. De eigen verkoopstand op de Brocante Fair bracht meer dan € 1.000 op. En de netto opbrengst van het kerstconcert door het Utrechts Byzantijns Koor gaat ook naar het Orgelfonds.

Dat Maartje van Dijk zich een heel jaar 'Vrijwilliger van het jaar' mag noemen vond iedereen die op de vrijwilligersavond was zeer terecht. Zonder vrijwilligers zouden we niets kunnen organiseren. En op Maartje doen we nooit tevergeefs een beroep.

Bezoekt de nieuwe website van de Westerkerk!

Tegelijk met de start van de geldwervingsactie voor de restauratie van het orgel van de Westerkerk, besloot het bestuur de opzet van de website aan te passen om het mogelijk te maken via de website financieel bij te dragen.

De hele website kreeg een heel andere opzet en is nu gemaakt in het programma 'Wix'.

Het werk is nog niet helemaal gedaan en zal in de loop der tijd door plaatsgenoot Sanne de Jong steeds verder worden gecompleteerd.

Het verloop van de actie is te volgen op www.westerkerkenkhuizen.nl

DAMES EN HEREN: DE NIEUWE VOORZITTER!

Als pasbenoemd voorzitter van de Stichting Westerkerk stel ik me graag aan u voor. Nadat mij gevraagd werd om 'eens na te denken of een voorzitterschap iets voor me zou kunnen zijn', heb ik me eerst maar eens stevig verdept in dit prominente gebouw. Want jarenlang ben ik langs de Westerkerk gelopen, zonder te beseffen wat een historie dit gebouw in zich bergt. Mijn interesse was definitief gewekt, maar wat uiteindelijk de doorslag gaf was dat de Stichting het hoofd maar moeizaam boven water kon houden. Het zou mooi zijn als ik daar wat voor kan betekenen!

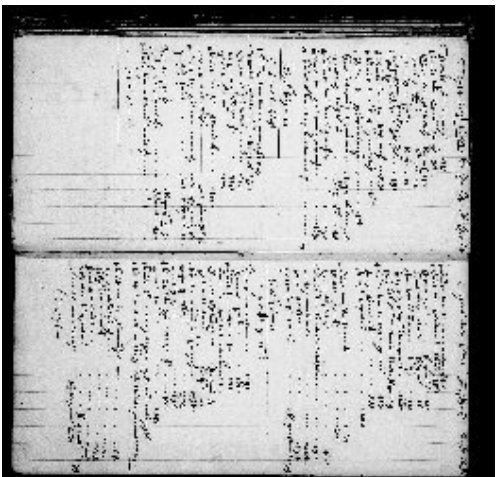
Tot mijn recente pensionering heb ik me als consultant bezig gehouden met het in kaart brengen van organisatieculturen. In de jaren daarvoor is de directiekamer in de gezondheidszorg mijn dagelijkse werkomgeving geweest. En aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam ben ik afgestudeerd als bedrijfskundige.

En dan Enkhuizen, de stad waar we aan verknocht zijn geraakt. Niet alleen om het monumentale karakter, maar ook door de onderlinge verbondenheid van de mensen. En hierin lag mijn ambitie om iets voor de stad te willen betekenen. Gedurende een vijftal jaren heb ik me als raadslid bezig gehouden met vrijwel alles wat er in de stad aan de hand was. Een boeiende periode en een prettige basis om voor de Westerkerk op pad te gaan, als we de gemeente of een ander instelling nodig hebben. Het zal mij dan ook na aan het hart liggen als de Westerkerk nog lang bepalend zal zijn voor het silhouet van de stad.

BEGRAAFBOEKEN

In vroeger tijden werd in begraafboeken o.a. bijgehouden wie de eigenaar van een graf was en ook wie er en wanneer, in een graf werd bijgezet. De boeken bestrijken een periode van 1613 tot de laatste bijzetting in de kerk in het website zijn ze ook in te Semelins De stadsarchivaris vrijwilliger Jan vele gegevens op papier. Van kerk geïnteresseerden moet in dit kader genoemd

Cees Groot, lid Ertgoed van de gegevens van 10.000 notities een database hij 3,5 jaar mee maar daarmee onderzoeken en te

gewerkt om de gegevens ook voor derden toegankelijk te maken. Tot het zo ver is kunnen al wel vragen worden gesteld via bureau@westerkerkenkhuizen.nl. We houden u op de hoogte.

MAARTJE VAN DIJK: VRIJWILLIGSTER VAN HET JAAR 2019

Maartje is een echte 'Enkhuizense', geboren en getogen in de Viessershok ofwel 'het Stund'.

Lange tijd werkte ze bij de zusters 'Inselinen van Bergen' in de keuken van het klooster. Veel heen- en weer gereis, maar ze kijkt er met veel plezier op terug. Toen de kinderen groter werden, zocht ze het toech dichtert bij huis. Ze ging werken in de keuken van het bejaardentehuis Sint Nicolaas in de Doelenstraat. Daar ging ze 15 jaar geleden met pensioen.

Maartje werd lid van een plaatselijke wandelgroep. Ze wandelt nog regelmatig met steeds het zwenbad als startpunt. Het doet haar goed.

Ongeveer 6 jaar geleden las ze een artikelje in de plaatselijke Krant waarin door de Westerkerk vrijwilligers werden gevraagd om te helpen bij de horeca- activiteiten. Dat leek haar wel wat. Het sloot ook aan bij haar werk dat ze vroeger deed en ze meldde zich aan.

Na enige tijd werd ze opgeroepen. Ze werd in het begin wegwijis gemaakt door de dames Lentie Durdink en Zwanthen Nijhuis, weet ze nog. Zo raakte ze ingeburgerd. Nog steeds maakt ze deel uit van deze groep zeer gewaardeerde vrijwilligers die bij toerbeurt en in wisselende samenstelling worden gevraagd om te helpen bij de horeca-activiteiten in de kerk.

Van te voren dient het nodige te worden geregeld en klaargezet. In de koffiepauze moet er immers in korte tijd veel gebeuren. Na de bediening moet alles natuurlijk weer worden afgeruimd, afgewassen en opgeborgen. Vaak gebeurt dat keukenwerk de volgende dag. Geen probleem. Maartje woont dichtbij.

Ze vindt het erg leuk om dit werk samen met anderen te doen. Wat het oplevert? Het geeft veel voldoening en je leert weer andere mensen kennen.

Ze was verrast dat ze tot vrijwilligster van het jaar 2019 werd uitgeroepen. "Zo heel veel doe ik toch niet", zegt ze nog in alle bescheidenheid. In elk geval genoeg voor deze eertitel.

SPONSORACTIE ORGEL

Jan Pieterszoon Sweelinck in Enkhuizen
De sponsoractie is voortvarend van start gegaan. Dat moet ook wel, want ons streven is erop gericht dat er op 10 oktober 2021 orgelklanken door de Westerkerk klinken. Op die dag wordt namelijk herdacht dat het 400 jaar geleden is dat onze grootste componist en organist, Jan Pieterszoon Sweelinck, is overleden. Maar er is nog een reden waarom we op zijn sterfdag ons nieuwe orgel willen laten klinken.

In het voorjaar van 1621 heeft Sweelinck Enkhuizen bezocht. Dat was toen een hele reis voor iemand uit Amsterdam. Hij ondernam die reis dan ook niet zonder reden, want hij kwam naar de Zuidkerk om het orgel te keuren. Sweelinck was toen organist van de Oude Kerk in Amsterdam. Daar stond in die tijd een orgel dat gebouwd was door de toen beroemdste orgelbouwer: Hendrick Niehoff. Van dezelfde

betroende bouwver stond in de Westerkerk in

Enkhuizen ook zo'n orgel. En wat doet een organist als je toch in de buurt bent? Natuurlijk ga je dan ook even op het orgel van de Westerkerk spelen. Je bent er nou toch. Weten we dat zeker? Nee, want er zijn geen verslagen van dat bezoek. Maar we mogen er gerust van uitgaan dat Sweelinck toen ook op het orgel van de Westerkerk heeft gespeeld. En het bijzondere is dat het orgel van Niehoff in de Oude Kerk al lang is vervangen, maar in de Westerkerk staat het er nog. Althans de orgelkas en die is dus heel oud. Daarom lijkt ons een concert op het orgel in de Westerkerk op zijn sterftatum een mooi eerbetoon aan onze

KERSTCONCERT UTREREGHTS BYZANTIJNS KOOR (UBK)

De liefde kwam van twee kanten: het UBK wilde al heel lang graag een keer komen zingen in de Westerkerk en wij wilden ook wel eens een concert van dat beroemde mannenkoor. Omdat we maar geen geschikte datum konden vinden, werd het steeds maar uitgesteld. Maar nu komen ze op zondag 15 december voor een kerstconcert naar de Westerkerk. In het repertoire van het Utrechts Byzantijns Koor wordt een beeld gegeven van de Oekraïense religieuze en profane zangcultuur. Hierin zijn gevoelens van vreugde, liefde, angst, smart en twijfel ontdekt. Met andere woorden: het volle leven!

De Oekraïense cultuur kent een rijke schat aan volksliedjes, klassieke liederen, epische ballades (duma's), dansliedjes enz. Veel liederen werden door componisten als Beethoven, Tsjaikowsky en anderen in hun instrumentale composities en opera's verwerkt.

Het UBK treedt tijdens concerten op in originele Oekraïense kledij.

Het koor bestaat uit Nederlandse mannen, maar de dirigent is een vrouw, atkomstig uit de Oekraïne.

Met een subsidie van een lokaal fonds kan het koor worden betaald. Het bestuur heeft daarom besloten de opbrengst van de entreegelden te bestemmen voor het orgelfonds. Wellicht is dit nog een reden voor u om dit kerstconcert te bezoeken.

Concert in combinatie met orgeldiner

ORGELDINERS

Het idee komt van ons nieuwe bestuurslid Tineke van der Linden: "Op vakantie in Frankrijk, logeerden we in een chambre d'hôte en aten we met acht medegasten, die we niet kenden, aan één tafel, een 'table d'hôte'. Zou het niet leuk zijn dat idee uit te werken als onderdeel van de sponsoractie voor het nieuwe orgel? Samen eten in een sfeer vol huis in Enkhuizen."

En zo geschiedde. Op 12 oktober jl. vond als proef het eerste orgeldiner plaats bij Tineke, de initiatieheemster en inmiddels bevorderd tot "Orgeldinerördinator". "Zelf had ik gekookt en Gerard, mijn man, vervulde zijn rol in de bediening met verve. Rond half zeven arriveerden de 12 gasten die elkaar deels kenden. Halverwege het diner vertelde één van de gasten een boeiend verhaal over de geschiedenis en toekomst van het orgel van de Westerkerk. Tegen half twaalf ging iedereen weer voldaan huiswaarts." Volgens de deelnemers was het een bijzonder gezellige avond. Dat kwam ook omdat je eens aan tafel zit met mensen die je niet zo goed kent. En er ging € 600 naar het Orgelfonds. *Het idee achter het Orgeldiner is dus heel simpel. Iemand nodig in zijn huis een aantal mensen uit voor een diner. Hij / zij vraagt daarvoor een bijdrage van € 65,- waarvan € 50,- bestemd is voor het Orgelfonds.* Van het bedrag dat over blijft, worden de inkoop betaald.

Vervolgens bereiden de gastheer of -vrouw de maaltijd en bedienen hun gasten aan tafel. Gasten, gastheren of gastvrouwen. We zoeken dus gastvrouwen en -heren, die hun huis ter beschikking willen stellen voor een Orgeldiner. Mensen die zelf het diner bereiden of daarvoor de hulp inschepen van een goede kennis, vriend of vriendin. En we zoeken natuurlijk gasten die komen eten. U kunt alleen komen, maar u bent natuurlijk ook welkom met familie of vrienden. De gastvrouw -heer zorgt voor een heerlijk diner, inclusief wijn.

Je krijgt dan bericht van je gastvrouw/-heer waar en hoe laat je wordt verwacht. Een leuke manier om nieuwe mensen te ontmoeten en ook nog de actie voor het orgel te steunen!

Data orgeldiners

- 12 oktober was een 'proef diner' (volgboekje)
- 22 november (volgboekje)
- 15 december dit orgeldiner bij voorkeur in combinatie met een bezoek aan het kerstconcert in de Westerkerk door het Utrechts Byzantijns Koor.
- 17 januari nog enkele plaatsen beschikbaar

Informatie en aanmelding bij Tineke van der Linden
e-mail: vanderlinden@westerkerk.nl - tel. 0228 – 324969
of bij de Westerkerk:

e-mail: bureau@westerkerkenkhuizen.nl tel. 0228 – 317800

ONTDEKKINGEN OVER DE LIBRAJE

Promovenda drs. Daphne Wouts is al enige tijd druk bezig met de wetenschappelijke catalogus van de boeken in onze Librije. Inmiddels heeft daarvoor al een vijfde boekentransport naar Leiden plaatsgevonden.

Daarnaast heeft zij ook onderzoek gedaan in het archief van de vroegere Hervormde Gemeente, want de boeken zijn officieel nog steeds eigendom van de kerk. In het Westfries Archief te Hoom vond zij een drietal 'plaatsingslijsten' uit de 17 de eeuw. Eigenlijk betrof haar vondst drie handgeschreven boekenlijsten die alle drie op een tweede beschreven vel vastgeplakt zaten, waardoor de onderliggende tekst niet leesbaar was. Bovendien hadden de lijsten waterschade en waren aangevreten door papervruijsjes.

Als voorloper van de eerste gedrukte catalogus hadden deze lijsten op plankjes aan de zijkant van de boekenkasten gehangen. De spijkers waaraan deze plankjes hingen zitten er trouwens nog steeds.

Dankzij subsidie van stichting De Steunmast hebben we deze oude documenten kunnen laten restaureren en weten we nu dat de lijsten dateren uit 1634 en 1649.

Uit nader onderzoek bleek dat het aantal titels in 15 jaren was uitgebreid van 181 tot 208, terwijl in de catalogus van drukker Hendrik van Straalen uit 1693 er al sprake was van 335 folio- en 52 quarto's.

Vanwege die aangroei van boeken werden de boekenkasten met enig knutselwerk een aantal keren vergroot, wat nog steeds te zien is achter de sieraftjes die aan de zijkanten van de kasten zijn bevestigd.

Ook ontdekte Daphne dat er in de loop van de tijd een aantal boeken uit de collectie is verdwenen. O.a. 8 boekwerken van Calvijn en het boek 'Spiegel der Zelfvaart' van Lucas Jansz Waghenaer moeten ooit op de boekenplanken hebben gestaan.

Wellicht was dat een reden waarom de boeken een lange tijd aan de ketting hebben gelegen.

VOORBAANG PLANNEN COSTERLAJE

Het is goed merkbaar dat er in de bouw te weinig goede vakmensen zijn, want al in februari van dit jaar hebben we een offerte gevraagd voor de eerste fase van de restauratie van de Costerij. Die betreft alleen het dak, de goten en de muren. Dus op de begane grond gebeurt er nog niks, want dat is mede afhankelijk van de wensen van de toekomstige huurder. Die enthousiaste huurder heeft zich inmiddels wel aangediend, maar diens indelingsplan wijkt af van de tekeningen waarvoor al een vergunning is verleend. Dus moeten we weer naar de architect om de tekeningen te laten wijzigen. Daar wordt nu aan gewerkt. Vervolgens moeten die gewijzigde tekeningen weer worden voorgelegd aan de instanties voor goedkeuring. Je moet dus bij zo'n project over veel geduld beschikken, maar zoals bekend: de aanbouder wint altijd. Dus we houden gewoon vol. Inmiddels heeft de aannemer laten weten dat er binnenkort een bouwsteiger zal worden geplaatst. Er zit dus toch schot in de zaak!

EXPOSITIE 'GOUDEN EEUW'

Twaalf banniers met teksten en afbeeldingen vertellen boeiende verhalen over bekende Enkhuizeners die leefden in de Gouden Eeuw. Velen van hen zijn begraven in de Westerkerk. De banniers met hun levensverhaal werden geplaatst bij hun grafzerk.

Bijvoorbeeld het dramatische verhaal over David Vluigh en Volckert Schram. David Vluigh was Schout bij Nacht en Volckert Schram was kapitein op een oorlogsschip. Beiden voeren onder bevel van admiraal Michiel de Ruyter. Behalve dat waren ze ook schoonzoorn en schoonvader.

Nadat eerst David Vluigh een geweldige stunt had uitgehaald door op de Medway de ketting los te maken die dwars over de rivier was gespannen, (de Engelse oorlogsschepen waanden zich veilig achter die ketting) sneuvelden ze beiden in de Verdagse Zeeslag in 1673.

Wat een drama voor de achterblijvende familieleden moet dat geweest zijn bij de begravingen in de Westerkerk.
Of het verhaal van Pieter Karsseboom. Vele zeeslagen had hij al overleefd, maar volgens het opschrift op zijn zerk sneuvelde hij niet in een zeeslag maar leed hij schipbreuk door 'onweer' (=slecht weer) in november 1683 bij Texel :

Den Zeeheldt Karsseboom rust hier
Die Sonder Schroom
Ruym veertig jaren het Leeven
Gewaeacht heeft voor het lant
Toidat hij voor ons strant
Door onweer is gebleeven

Ruin 15.500 bezoekers kwamen er in de zomermaanden over de drempel om de kerk en de expositie te bekijken. Waarschijnlijk zijn er meer bezoekers geweest, want als de dienstdoende surveillant even niet oplet, mist hij er zo weer een paar. Veel bezoekers bleven bij de banniers staan om de verhalen te lezen over het wel en wee van bekende Enkhuizeners in die periode. Met een subsidie van het Ondernemersfonds konden die banniers worden betaald. We bewaren ze zorgvuldig, want volgend jaar zijn ze ook wel weer prima bruikbaar.

PROGRAMMA

- Zondag, 15 dec. Kerstconcert Utrechts Byzantijnskoor Aanvang 15.00 u
- Dinsdag, 24 dec. Kerstnachtdienst Aanvang 22.00 u.
- Vrijdag 17 januari Orgeldiner
- Zondag, 17 mei Benefiet concert voor het orgel door 'Cantabile' uit Alphen a/d Rijn o.l.v. Simon Stelling
- Goede Vrijdag
10 april Matthäus Passion Aanvang 19.30 u.

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Stichting de Westerkerk

Bureau de Westerkerk tel. (0228) 317800

E-mail: bureau@westerkerkenhuizen.nl

Website: www.westerkerkenhuizen.nl

Aan dit nummer werkten mee met tekst foto's en meer:

Adrie Brinkkemper
Richard Lijnsvelt
Aart van Wijk